

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1937.

Andra kammaren.

Nr 3.

Måndagen den 18 januari.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 12 innevarande januari.

§ 2.

Upplästes följande till kammaren inkomna sjukbetyg:

Ledamoten av Riksdagens 2:a kammare, folkskollärare Oskar Malmborg, Skövde, som lider av gallblåseinflammation och i dag opereras därför, är på grund av denna sjukdom förhindrad att delta i riksdagens arbete under fyra veckor framåt, vilket härmed intygas.

Stockholm den 7 januari 1937.

Stig Björkman,
leg. läkare.

§ 3.

I enlighet med därom den 12 innevarande månad fattat beslut skulle nu företagas val av ledamöter i de ständiga utskotten; och anställdes först val av ledamöter i konstitutionsutskottet.

Därvid avlämnades 191 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

- herr *Hallén,*
» *Andersson* i Igelboda,
» *Lindskog,*
» *Fast,*
» *Bengtsson,*
» *Vougt,*
» *Holmbäck,*
» *Lundqvist,*
» *Andersson* i Malmö och
» *Andersson* i Ovanmyra.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

§ 4.

Härefter företogs val av ledamöter i statsutskottet.

Därvid avlämnades 182 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

Andra kammarens protokoll 1937. Nr 3.

herr *Anderson* i Råstock,
 » *Jansson* i Falun,
 » andre vice talmannen *Magnusson*,
 » *Törnkvist*,
 » *Strindlund*,
 » *Eriksson* i Stockholm,
 » förste vice talmannen *Jeppsson*,
 » *Persson* i Falla,
 » *Andersson* i Höör,
 » *Jonsson* i Eskilstuna,
 » *Svensson* och
 » *Andersson* i Prästbol.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

§ 5.

Vidare företogs val av ledamöter i bevillningsutskottet.

Därvid avlämnades 176 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Månsson*,
 » *Lövgren*,
 » *Nylander*,
 » *Björklund*,
 » *Andersson* i Dunker,
 » *Olsson* i Gävle,
 » *Johanson* i Huskvarna,
 » *Anderson* i Norrköping,
 » *Ericson* i Boxholm och
 » *Hammarlund*.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

§ 6.

Vid nu anställt val av ledamöter i bankoutskottet avlämnades 165 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Lovén*,
 » *Paulsen*,
 » *Holmgren*,
 » *Andersson* i Falkenberg,
 » *Westman*,
 » *Gustavson* i Västerås,
 » *Osberg* och
 » *Svedman*.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

§ 7.

Herr statsrådet *Engberg* avlämnade Kungl. Maj:ts proposition, nr 34, angående anslag ur kyrkofonden för budgetåret 1937/1938 för biträde vid handläggning av boställsärenden och vad därmed äger samband.

Denna proposition bordlades.

§ 8.

Företogs val av ledamöter i första lagutskottet.

Därvid avlämnades 163 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Lindqvist*,
» *Hedlund* i Östersund,
» *Lindmark*,
fru *Östlund*,
herr *Ryberg*,
» *Olsson* i Mellerud,
» *Bergquist* och
» *Johansson* i Krogstorp.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

§ 9.

Härefter anställdes val av ledamöter i andra lagutskottet.

Därvid avlämnades 141 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Hage*,
» *Olovson*,
» *Skoglund*,
» *Pettersson* i Hällbacken,
» *Johanson* i Hallagården,
» *Molander*,
» *Österström* och
» *Sandström*.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

§ 10.

Slutligen företogs val av ledamöter i jordbruksutskottet.

Därvid avlämnades 154 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista». Av dessa upptogs 153 valsedlar namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Johansson* i Uppmälby,
» *Uddenberg*,
» *Hedlund* i Häste,
» *Olsson* i Rödningsberg,
» *Gustafson* i Vimmerby,
» *Andersson* i Löbbo,
» *Carlström* och
» *Gustafson* i Kasenberg.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

§ 11.

Herr statsrådet *Möller* avlämnade Kungl. Maj:ts proposition, nr 37, angående ytterligare bidrag för budgetåret 1936/1937 till Eugeniahemmet.

Den avlämnade propositionen bordlades.

§ 12.

Enligt därom av kammaren den 12 i denna månad fattat beslut företogs nu val av ledamöter i utrikesnämnden.

Därvid avlämnades 130 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

- herr *Anderson* i Råstock,
- » *Ward*,
- » *Bagge*,
- » *Vougt*,
- » *Närlinge*,
- » *Lindqvist*,
- » *Andersson* i Rasjön och
- » *Anderson* i Norrköping.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utrikesnämnden.

På hemställan av herr talmannen beslöt kammaren, att underrättelse om detta val skulle genom utdrag av protokollet meddelas riksdagens kansli-puterade med anmodan till dem att låta uppsätta och till kamrarna ingiva förslag till skrivelse till Konungen med anmälan om det verkställda valet.

§ 13.

Justerades protokollsutdrag angående de i paragraferna 3—6, 8—10 och 12 här ovan omförmälda valen.

§ 14.

Föredrogos var för sig Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande propositioner; och hänvisades därvid

till behandling av lagutskott propositionen, nr 5, med förslag till lag om befordran med luftfartyg, m. m.;

till statsutskottet propositionerna:

nr 29, angående befrielse för mästerlotsen A. V. Friman och lotsen P. E. V. Smålander från viss ersättningsskyldighet till kronan; och
nr 30, angående lån till Aktiebolaget svenska amerika linien;

till bankoutskottet propositionen, nr 28, med förslag till lag om användande under budgetåret 1937/1938 av vissa till fonden för pensionering av civila tjänst innehavare inflytande medel;

till bevillningsutskottet propositionerna:

nr 31, med förslag till förordning om särskild skatt å förmögenhet för år 1937;

nr 32, med förslag till förordning om extra inkomst- och förmögenhetsskatt för år 1937;

nr 33, med förslag till förordning om tillägg till förordningen den 2 maj 1919 (nr 200) angående rätt till ränta vid restitution av utskylder m. m.; och

nr 43, angående bemyndigande för Kungl. Maj:t att besluta i fråga om vissa postavgifter; samt

till statsutskottet propositionerna:

nr 44, angående fortsatta åtgärder för främjande av sparsamhet bland skolungdomen;

nr 45, angående lån för anordnande av sportstuga för personalen å generalpoststyrelsens bankavdelning; och

nr 46, angående viss ändring av villkoren för ett till Sveriges lokomotivmäns rekreativshem å Särö beviljat statsbidrag.

§ 15.

Vidare föredrogs var efter annan de på bordet liggande motionerna; och remitterades därvid

till statsutskottet motionerna:

nr 26 av herr *Gustafsson* i Lekåsa; och

nr 27 av herr *Lövgren*;

till bevillningsutskottet motionen nr 28 av herr *Andersson* i Torngård;

till bankoutskottet motionerna:

nr 29, av herr *Brädefors m. fl.*;

nr 30 av herrar *Andersson* i Löbbo och *Fast*; och

nr 31 av herr *Eriksson* i Stockholm;

till behandling av lagutskott motionerna:

nr 32 av fru *Nordgren m. fl.*;

nr 33 av herr *Brädefors m. fl.*;

nr 34 av herr *Carlström m. fl.*; och

nr 35 av fru *Nordgren m. fl.*;

till jordbruksutskottet motionerna nr 36 och 37 av herr *Brädefors m. fl.*;
samt

till tillfälligt utskott motionerna:

nr 38 av herr *Frankenberg*; och

nr 39 av herr *Frankenberg m. fl.*

§ 16.

Slutligen föredrogs riksdagens kanslideputerades memorial, nr 1, angående antagande av tjänstemän i riksdagens kansli.

Vad kanslideputerade anmält och hemställt godkändes.

§ 17.

Avgåvos följande motioner, nämligen av:

herr *Ericson* i Boxholm *m. fl.* nr 40, angående ändring i grunderna för statsbidrag till sinnesslö- och epileptikeranstalter;

herr *Andersson* i Malmö nr 41, om årligt understöd åt förre banarbetaren *Axel Sven Svensson*;

herr *Bergquist m. fl.* nr 42, om beredande av ersättning för skada till följd av felskrivning i fastighetsbok eller gravationsbevis;

herr *Bergquist* nr 43, angående behörighetsvillkor för rådmän vid större rådhusrätter m. m.; och

herr *Senander m. fl.* nr 44, om vissa ändringar i lagen om arbetarskydd.

Dessa motioner bordlades.

§ 18.

Herr *Flyg*, som nu på begäran erhöll ordet, anförde: I årets trontal säges, *Interpellation.* att Sveriges förhållande till främmande makter är gott. Med ett gott förhål-

Interpellation. (Forts.)

lande stater emellan avses bl. a. normala handelsförbindelser. Bland länder, som Sverige sedan gammalt upprätthållit goda handelsförbindelser med, är Spanien. Dessa förbindelser ha t. o. m. varit mycket förmånliga för den svenska parten. År 1935 exporterades från Sverige till Spanien för omkring 30 miljoner kronor, medan importen från samma land uppgick till i runt tal 15 miljoner kronor.

Sommaren 1936 utsattes Spaniens borgerligt demokratiska regering samt den författningsenliga republikanska ordning denna regering representerade för ett militärt anfall under ledning av en reaktionär grupp av landets egna högre officerare, vilka inspirerats till sin landsförrädiska aktion samt erhållit understöd för densamma från Europas nazi-fascistiska makter. Ett ohyggligt inbördeskrig utbröt, vilket ännu dag som är pågår.

På grund av det spända läget och krigsriskkomplikationerna kring det spanska inbördeskriget framförde den franska regeringen förslaget om en noninterventionspakt, vilket förslag omedelbart accepterades av England och Sovjetunionen. Efter en tids sabotage anslöt sig även de nazi-fascistiska makterna Tyskland och Italien till det franska förslaget. En noninterventionskommitté tillsattes med central i London. I likhet med Europas övriga mindre stater anslöt sig därefter även Sverige till de principer, på vilka noninterventionspakten baserats. I regeringens skrivelse säges bl. a.: »Kungliga regeringen förbjuder all direkt eller indirekt export, återexport eller transitio med destination till Spanien, de spanska besittningarna eller den spanska zonen i Marocko, av alla vapen, all ammunition och krigsmaterial liksom också alla aeroplan, monterade eller icke, samt varje krigsfartyg.» Regeringen uttalar i övrigt sitt beklagande av »de tragiska händelser, som utspelas i Spanien», sin fasta beslutsamhet »att strängt avhålla sig från varje direkt eller indirekt inblandning i detta lands inre angelägenheter», samt säger sig vara »besjälad av viljan att undvika varje förveckling, som kan skada upprätthållandet av goda relationer mellan de båda folken».

Härmed är Sveriges officiella ställning till inbördeskriget i Spanien fixerad. Sverige har intagit samma position som övriga europeiska stater. Uppenbart är emellertid, att Sverige såsom en demokratisk stat i likhet med övriga demokratiska stater har ett ofrånkomligt intresse av att Spaniens författningsenliga regering förmår bemästra det nazi-fascistiska upproret, vilket, om det skulle utvecklas till en seger för dess ledare, skulle öka antalet diktaturstyrda stater med ytterligare en samt väsentligen förskärpa motsättningarna mellan stormakterna i Europa, bl. a. därigenom att de krigsaktivistiska nazi-fascistiska staternas inflytelsesfär än mera skulle vidgas. Lika uppenbart och obestriddigt är, att det övervägande flertalet av Sveriges folk — däribland hela arbetarklassen — helt känner en stark intressegemenskap med de spanska regeringstrupperna och vill att inbördeskriget skall avgöras med en snabb seger för Spaniens lagliga regering. Det goda resultat, som den svenska arbetarrörelsens gemensamma insamlingsaktion till förmån för det av kriget lidande spanska folket på kort tid uppnådde, samt den spontana aktivitet, som utvecklats i denna solidariska hjälpaktion från medlemmarna inom olika arbetarorganisationer, ger en ypperlig bild av folkstämningen i detta avseende. Ett gripande bevis av samma art var det budskap, som för några dagar sedan från Spaniens slagfält nådde vårt land — förtäljande, att en ung student, en teolog, vilken lämnat sina studier för att såsom frivillig deltaga i kampen för demokrati och frihet, mött döden i denna kamp. Långt in i borgerliga kretsar lever en stämning av liknande karaktär.

Det är under sådana förhållanden naturligt, att hos mången existerar missnöje med exportförbudet beträffande vapen och krigsmaterial för Spaniens vidkommande. Särskilt begripligt blev detta missnöje, då det snart blev känt,

Interpellation. (Forts.)

att de upproriska generalerna erhöilo krigsförnödenheter — ja, sedermera även soldater — från Tyskland och Italien. Då därtill påståenden cirkulera, att de ovan nämnda makterna samt Portugal, under den tid det spanska inbördeskriget pågått, fått köpa vapen från Sverige, är det naturligt att missnöjet med Sveriges officiella position ytterligare vidgats.

Det synes mig vara ett allmänt intresse att ovan nämnda folkstämning uppmärksammas samt att därför några klargörande ord inför riksdagens forum kommer till de breda folkskiktens kännedom. Utan att den svenska staten på något sätt bryter mot den ståndpunkt som samtliga europeiska stater formulerat i noninterventionspakten kan nämligen något mera göras än blott en armarna-i-kors-politik. Ett bidrag från svenska statens sida för en humanitär hjälpaktion bland inbördeskrigets olyckliga och nödlidande offer vore en vacker och talande gärning av den svenska demokratien. Ett generellt förbud för all vapenexport från Sverige synes mig även vara en av läget betingad åtgärd. Och slutligen borde Sverige inför världsoptionen hävda, att noninterventionspaktens hela existens är beroende av att den respekteras av samtliga makter, vilka undertecknat densamma.

Åter hävdande min uppfattning om nyttan av ett klarläggande besked från regeringens sida i här berörda fråga, hemställer jag om kammarens tillstånd att till hans excellens herr utrikesministern få framställa följande frågor:

Har ers excellens för avsikt att föreslå regeringen att till noninterventionskommittén i London meddela såsom svenska regeringens uppfattning, att noninterventionspaktens existens och värde är betingat av att samtliga makter respektera densamma, samt föreslå, att åtgärder för kontrollen av ett dylikt respekterande snarast vidtagas?

Har under den tid det spanska inbördeskriget pågått licenser för export av vapen till Tyskland, Italien eller Portugal utfärdats?

Anser ers excellens det riktigt att ett generellt vapenexportförbud utfärdas samt kan ett beslut av dylik art förväntas?

Ämnar regeringen förelägga riksdagen något förslag om anslag, avsett såsom ett statens bidrag till en svensk humanitär hjälpaktion för det spanska inbördeskrigets offer — förmedlat exempelvis genom Svenska Röda korset?

Ifrågavarande anhållan bordlades.

§ 19.

Ordet lämnades härefter till herr **förste vice talmannen**, som yttrade: Herr talman! Jag hemställer, att Kungl. Maj:ts proposition nr 1 angående statsverkets tillstånd och behov måtte sättas sist på föredragningslistan för morgondagens plenum.

Denna hemställan bifölls.

§ 20.

Upplästes och lades till handlingarna följande till kammaren inkomna protokoll:

Protokoll, hållet vid sammanträden med herr talman i riksdagens andra kammare och de kammarens ledamöter, som blivit utsedda att jämte herr talmannen tillsätta kammarens kanslipersonal och vaktbetjäning, följande dagar år 1937.

Den 13 januari.

Sedan kammarens plenum denna dag avslutats, sammanträdde med herr talman de ledamöter av kammaren, som blivit utsedda att jämte herr talman tillsätta kammarens kanslipersonal och vaktbetjäning.

Därvid beslöts till en början, att kanslitjänstemännen skulle utgöras av en notarie, fyra förste stenografer, fjorton stenografer, en förste kanslist och fem kanslister.

Herrar deputerade antogo till

notarie:

kamreraren P. Sterne;

förste stenografer:

ombudsmannen, jur. utr. kand. C. F. Schött,
fil. lic., teol. kand. A. H. F. Reuter,
kammarskrivaren A. Michal och
revisorn P. B. Romare;

stenografer:

krigsrådet L. Norrman,
kanslisten E. H. Wallin,
aktuarien, fil. kand. E. Bergendal,
kammarrättsrådet S. Norrman,
jur. utr. kand. M. D. Hjertstrand,
telegrafkontrollören E. Dahlén,
sekreteraren, fil. kand. H. A. Heimbürger,
förste amanuensen, jur. kand. G. Lidbom,
jur. kand. E. A. Romare,
jur. kand. A. Norrman,
jur. kand. G. Fahlin,
fröken Vera Karlgren,
jur. kand. J. W. Löf och
C. O. B. Arborén;

förste kanslist:

sekreteraren, jur. utr. kand. O. M. F. Seth; samt

kanslister:

telegrafkontrollören A. H. Gärdin,
revisorn G. Britth,
fru Ebba Ihrman och
A. F. Klason.

Vidkommande den femte kanslisttjänsten beslöto herrar deputerade att prov skulle anställas med anmälda sökande för utrönande av deras skicklighet såsom stenografer; och blev förty frågan om besättandet av denna kanslisttjänst tillsvidare uppskjuten.

Åt kanslisten Gärdin uppdrogs att föra kammarens diarier.

Det skulle åligga de antagna kanslisterna att vid behov tjänstgöra jämväl vid diskussionsprotokollet.

Här skulle antecknas, att Seth, Gärdin och Britth redan den 8 samt Sterne, L. Norrman och Wallin redan den 11 innevarande januari på särskild anmodan inträtt i tjänstgöring hos kammaren.

Beträffande därefter vaktbetjäningen beslöto herrar deputerade, att 13 vaktmästare skulle anställas hos kammaren; och antogos därefter till vaktmästare C. G. E. Carlberg, S. W. Hellborg, H. E. E. Eklund, E. E. Johansson, E. Andersson, G. A. Zeffer, R. Johansson, Th. G. Bergman, L. M. Jönsson, E. F. Blomberg, J. A. H. Sundell, E. W. Älvenstrand och S. E. Håkanson.

Till förste vaktmästare förordnades Carlberg och åt Hellborg uppdrogs att ombestyrta utdelning av ankommande postförsändelser.

Det skulle åligga de antagna vaktmästarna att vid behov och i den mån så ske kunde utföra jämväl annan tjänstgöring hos riksdagen.

Här skulle anmärkas, att Carlberg, Hellborg och Eklund redan den 2 samt de övriga vaktmästarna utom Håkanson redan den 10 i denna månad börjat tjänstgöra hos kammaren.

Den 16 januari.

Sedan prov blivit anställda med anmälda sökande till den kanslisttjänst, som icke blivit tillsatt vid herrar deputerades sammanträde den 13 januari, så sammanträdde nu herrar deputerade ånyo för provens bedömande och tjänstens besättande; och antogo herrar deputerade därvid till kanslist jur. kand. G. A. H. Titz.

Är och dagar som ovan.

In fidem

Per Cronvall.

§ 21.

Justerades protokollsutdrag.

§ 22.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades herr *Andersson* i Malmö under 6 dagar fr. o. m. den 20 januari.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 12.32 e. m.

In fidem

Per Cronvall.

Tisdagen den 19 januari.

Kl. 11 f. m.

Förhandlingarna leddes vid detta sammanträde av herr förste vice talmannen.

§ 1.

Justerades protokollet för den 13 innevarande januari.

§ 2.

Herr förste vice talmannen meddelade, att herr Karlsson i Grängesberg denna dag uppkommit och intagit sin plats i kammaren.

§ 3.

Upplästes följande till kammaren inkomna sjukbetyg:

Att riksdagsman Thorvald Ekdahl från Nyvång, Kristianstads län, på grund av influensa är oförmögen till arbete och således ej kan delta i riksdagsarbetet t. v.

Stockholm den 16 januari 1937.

Georg Jacobsohn,
med. dr.

§ 4.

I enlighet med därom den 12 innevarande månad fattat beslut företogs nu val av suppleanter i de ständiga utskotten; och anställdes först val av suppleanter i konstitutionsutskottet.

Därvid avlämnades 187 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

- herr *Nordström* i Torsby,
- » *Nilsson* i Göteborg,
- » *Wallerius*,
- » *Hällgren*,
- » *Werner* i Höjen,
- » *Fält*,
- » *Mosesson*,
- » *Arneberg*,
- » *Norén*,
- » *Sundström* i Skövde,
- » *Johansson* i Tväråselet,
- » *Wallentheim*,
- » *Hellberg* och
- » *Nilsson* i Steneberg.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

§ 5.

Härefter företogs val av suppleanter i statsutskottet.

Därvid avlämnades 178 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Ward*,
» *Nordling*,
» *Holmdahl*,
» *Lindberg* i Umeå,
» *Andersson* i Södergård,
» *Isacsson*,
» *Danielsson*,
» *Olsson* i Staxäng,
» *Weijne*,
» *Persson* i Tidaholm,
» *De Geer* i Hanaskog,
» *Höglund*,
» *von Seth*,
» *Erlander*,
» *Bergvall* och
» *Hansson* i Rubbestad.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

§ 6.

Vidare företogs val av suppleanter i bevillningsutskottet.

Därvid avlämnades 157 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Werner* i Hultsfred,
» *Eklund*,
» *Hagberg* i Malmö,
» *Blomquist*,
» *Jonsson* i Skedsbygd,
» *Bergström*,
» *Sandberg*,
» *Lundell*,
» *Mårtensson*,
» *Persson* i Undersvik,
» *Olsson* i Kullenbergstorp,
» *Falk*,
» *Hansson* i Vännäsby och
» *De Geer* i Lesjöfors.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

§ 7.

Vid nu anställt val av suppleanter i bankoutskottet avlämnades 145 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Frankenberg*,
» *Andersson* i Munkaljungby,

herr *Andersson* i Lindome,
 » *Johansson* i Djursnäs,
 » *Mattsson*,
 » *Eriksson* i Sandby,
 » *Aqvist*,
 » *Lundberg*,
 » *Sundström* i Vikmanshyttan,
 » *Jonsson* i Haverö,
 » *Wallén* och
 » *Henriksson*.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

§ 8.

Företogs val av suppleanter i första lagutskottet.

Därvid avlämnades 137 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Lundstedt*,
 » *Berg*,
 » *Larsson* i Hede,
 » *Johnsson* i Kalmar,
 » *Eriksson* i Toftered,
 » *Lindberg* i Stockholm,
 » *Olsson* i Rimforsa,
 » *Gezelius*,
 fru *Gustafson*,
 herr *Landgren*,
 » *Gustafsson* i Lekåsa och
 » *Björling*.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

§ 9.

Vidare företogs val av suppleanter i andra lagutskottet.

Därvid avlämnades 130 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

fru *Nordgren*,
 herr *Hermansson*,
 » *Thorell*,
 » *Cruse*,
 » *Gardell*,
 » *Hansson* i Örebro,
 fröken *Hesselgren*,
 » *Andersson*,
 herr *Holm*,
 fru *Johansson*,
 herr *Nyblom* och
 » *Barnekow*.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

§ 10.

Slutligen anställdes val av suppleanter i jordbruksutskottet.

Därvid avlämnades 136 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

- herr *Andersson* i Tungelsta,
- » *Ericsson* i Sörsjön,
- » *Liedberg*,
- » *Karlsson* i Munkedal,
- » *Pettersson* i Rosta,
- » *Lundbom*,
- » *Hilding*,
- » *Persson* i Grytterud,
- » *Andersson* i Surahammar,
- » *Gustafson* i Dädesjö,
- » *Pettersson* i Dahl och
- » *Sjögren*.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

§ 11.

Enligt därom av kammaren den 12 i denna månad fattat beslut företogs vidare val av suppleanter i utrikesnämnden.

Därvid avlämnades 131 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

- herr *Eriksson* i Stockholm,
- » *Fast*,
- » *Skoglund*,
- » *Olsson* i Gävle,
- » *Svensson*,
- » *Hallén*,
- » förste vice talmannen *Jeppsson* och
- » *Lithander*.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utrikesnämnden.

På hemställan av herr förste vice talmannen beslöt kammaren att underrättelse om detta val skulle genom utdrag av protokollet meddelas riksdagens kanslideputerade med anmodan till dem att låta uppsätta och till kamrarna ingiva förslag till skrivelse till Konungen med anmälan om det verkställda valet.

§ 12.

Justerades protokollsutdrag angående de i paragraferna 4—11 här ovan omnämnda valen.

§ 13.

Upplästes följande till kammaren ankomna Kungl. Maj:ts brev:

Vi GUSTAF, med Guds nåde, Sveriges, Götes och Vendes Konung, tillbjuda Eder, ledamöter av riksdagens andra kammare, Vår ynnest och nådiga benägenhet med Gud Allsmäktig!

Med djup tacksamhet för Försynens nåd meddela Vi Eder härigenom den glädjande underrättelsen, att Hennes Kungl. Höghet Hertiginnan av Väster-

botten denna dag klockan 8.05 lyckligen blivit förlöst med en prinsessa, som kommer att i det heliga dopet erhålla namnen Birgitta Ingeborg Alice och kallas Birgitta.

Förvissade, att I med Oss och Vårt Kungl. Hus delen glädjen över denna lyckliga tilldragelse, förbliva Vi Eder med all Kungl. nåd och ynnest städse välbevågne. Stockholms slott den 19 januari 1937.

GUSTAF.

K. G. Westman.

Uppläsningen härav åhördes av kammarens ledamöter stående.

Härefter yttrade herr **andre vice talmannen**: Herr talman! Jag anhåller att kammaren i anledning av det upplästa kungl. brevet måtte besluta att anmoda talmannen till Hans Maj:ts Konungen, Deras Kungl. Högheter Kronprinsen och Kronprinsessan och De Höga Föräldrarna framföra kammarens lyckönskningar i anledning av den glädjande tilldragelsen.

Vad herr andre vice talmannen sålunda hemställt blev av kammaren bifallet; och beslöt kammaren tillika att lägga det upplästa brevet till handlingarna.

§ 14.

Föredrogos var för sig Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande propositioner; och hänvisades därvid

till behandling av lagutskott propositionen, nr 34, angående anslag ur kyrkofonden för budgetåret 1937/1938 för biträde vid handläggning av boställsärenden och vad därmed äger samband; samt

till statsutskottet propositionen, nr 37, angående ytterligare bidrag för budgetåret 1936/1937 till Eugeniahemmet.

§ 15.

Vidare föredrogos var efter annan de på bordet liggande motionerna; och remitterades därvid

till statsutskottet motionen nr 40 av herr *Ericson* i Boxholm *m. fl.*;

till bankoutskottet motionen nr 41 av herr *Andersson* i Malmö; samt

till behandling av lagutskott motionerna:

nr 42 av herr *Bergquist m. fl.*;

nr 43 av herr *Bergquist*; och

nr 44 av herr *Senander m. fl.*

§ 16.

Slutligen föredrogos herr *Flygs* vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att till hans excellens herr utrikesministern få framställa spörsmål angående paktens om nonintervention i det spanska inbördeskriget m. m.; och blev ifrågavarande anhållan av kammaren bifallen.

§ 17.

På förslag av herr förste vice talmanen beslöt kammaren att för behandling av sådana ärenden, som tillhöra tillfälligt utskott, tillsätta fem tillfälliga utskott, vart och ett bestående av 10 ledamöter och 10 suppleanter samt att ons-

dagen den 27 innevarande januari företaga val av ledamöter och suppleanter i de tillfälliga utskotten.

§ 18.

Avgåvos följande motioner, nämligen av:

herr *Andersson* i Rasjön *m. fl.*:

nr 45, angående ett sammanförande till gemensam valdag av valen till riksdagens andra kammare och till landstingen; och

nr 46, angående viss ändring i författningarna rörande val till landstingen *m. fl.* val;

herrar *Sandberg* och *Baekström*, nr 47, om anslag till byggande av enskilda utfartsvägar;

herr *Bergquist*, nr 48, om höjning av de särskilda arvodena åt ordförande och vice ordförande å hovrättsdivision;

herr *Jonsson* i Eskilstuna, nr 49, om restitution till två personer i Eskilstuna av för högt erlagda kronoutskylder;

herr *Lindskog m. fl.*:

nr 50, om anslag till en ny professur i öron-, näs- och halssjukdomar vid Lunds universitet; och

nr 51, om höjda avlöningsförmåner för justitiekanslern, justitieombudsmannen och militieombudsmannen;

fru *Rönn-Christiansson m. fl.*, nr 52, om beredande åt varje barnaföderska av kostnadsfri s. k. smärtfri förlossning;

herr *Hansson* i Vännäsby *m. fl.*, nr 53, om årligt understöd åt änkan Alva Sofia Fredrika Pihlstrand;

herrar *Baekström* och *Sandberg*, nr 54, om statens övertagande av kostnaderna för avlöande av pensionsnämndernas ordförande;

herr *Holmbäck*:

nr 55, angående en partiell, kompletterande revision av förmynderskapslagstiftningen; och

nr 56, angående vissa ändringar i lagstiftningen om expropriation;

herr *Sandberg m. fl.*, nr 57, om bidrag av statsmedel till nyodling *m. m.* å ofullständiga jordbruk;

herr *Hansson* i Vännäsby:

nr 58, om anslag för bidrag till jordbrukarungdomens förbund;

nr 59, om anslag till biskötselns befrämjande;

nr 60, om anslag för bidrag till täckdikningar; och

nr 61, om anslag för bidrag till gödselvårdsanläggningar;

herr *Lindqvist m. fl.*, nr 62, om anslag till anordnande av ett naturreservat i Hallands län;

herr *Andersson* i Höör *m. fl.*, nr 63, angående ändring i gällande bestämmelser om val av vägstämмоombud;

herr *Gustafson* i Kasenberg *m. fl.*, nr 64, om anslag till höjande av det mindre jordbruket;

herr *Jacobson*, nr 65, angående den i Lappmarken bofasta befolkningens rätt till fiske i kronans fiskevatten;

fru *Nordgren* och fru *Gustafson*, nr 66, om revision av förordningen den 6 aug. 1881 angående förbud mot lotterier m. m.; samt

herr *Ericsson* i Sörsjön *m. fl.*, nr 67, angående åtgärder för höjning av skogsarbetarnas levnadsstandard.

Dessa motioner bordlades.

§ 19.

Justerades protokollsutdrag.

§ 20.

Ledighet från riksdagsgörömlen beviljades herr *Holm* under 6 dagar fr. o. m. den 21 jan.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 12.28 e. m.

In fidem
Per Cronvall.